

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/upamietnianie/biezaca-dzialalnosc-biu/203988,Uroczystosc-upamietniajaca-ofiary-egzekucji-w-Puszczy-Kampinoskiej-Palmiry-14-wr.html>
03.03.2026, 21:15

Uroczystość upamiętniająca ofiary egzekucji w Puszczy Kampinoskiej - Palmiry, 14 września 2024

Msza św. pod przewodnictwem metropolity warszawskiego kard. Kazimierza Nycza, modlitwa ekumeniczna, Apel Pamięci oraz ceremonia złożenia wieńców to główne punkty uroczystości upamiętniających 85. rocznicę wybuchu II wojny światowej oraz ofiary niemieckich egzekucji w Puszczy Kampinoskiej. W obchodach rocznicowych, które odbyły się 14 września 2024 r. na Cmentarzu-Mauzoleum w Palmirach wziął udział dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN Adam Siwek.

W Palmirach spoczywa ok. dwóch tysięcy obywateli RP – Polaków i Żydów, głównie przedstawicieli inteligencji, zamordowanych przez Niemców w kilkudziesięciu masowych egzekucjach. Ginęli tu m.in. artyści, działacze społeczni i polityczni, urzędnicy, a potem również duchowni czy nauczyciele. Wielu z nich było mieszkańcami stolicy. W Palmirach Niemcy rozstrzelali m.in. marszałka Sejmu Macieja Rataja, jednego z przywódców polskich socjalistów Mieczysława Niedziałkowskiego, złotego medalistę olimpijskiego Janusza Kusocińskiego oraz pisarza i redaktora pierwszego konspiracyjnego pisma „Polska Żyje” Witolda Hulewicza.

Mieszkańcy wsi **Palmiry** i Pociecha oraz pracownicy służby leśnej, narażając życie, zbierali informacje o ofiarach i starali się oznaczyć teren egzekucji. Dzięki temu prace ekshumacyjne rozpoczęto w tym miejscu zaraz po wojnie. Trzy betonowe krzyże, które tu postawiono, to symbol Golgoty i cierpienia ofiar. Ich dłuższe boczne ramiona mają przedstawiać rozwarłe ręce bezbronnego, rozstrzeliwanego człowieka.

13 czerwca 1999 r. papież Jan Paweł II beatyfikował w Warszawie 108 polskich męczenników – ofiar II wojny światowej. W ich gronie był duchowny zamordowany w Palmirach – ksiądz Zygmunt Sajna.

Instytut Pamięci Narodowej jest współorganizatorem uroczystości.